

Spectria®

PROGESTERONE RIA

Radioimunoanalytické stanovení, zkumavky s navázanou
protilátkou
Kat.č. 06196

Leden 2009

Návod k použití soupravy

Určený účel použití	3
Klinický význam progesteronu	3
Princip testu	3
Reagencie	4
Přístroje	6
Manipulace se vzorkem; skladování vzorku	6
Pracovní postup	7
Omezení metody	8
Zajištění jakosti	8
Výpočet výsledků	9
Referenční intervaly	10
Analytické parametry měření	11
Literatura (viz originální příbalová informace)	

Výrobce:
Orion Diagnostica Oy
P.O. Box 83, FI-02101 Espoo, Finland
Tel. +358 10 4261
Fax +358 10 426 7546
www.oriondiagnostica.fi

Vysvětlení symbolů použitých na štítcích

Diagnostický zdravotnický prostředek *in vitro*

Katalogové číslo

Číslo šarže

Použitelné do

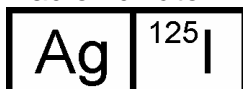
Teplotní rozmezí

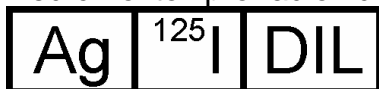
Viz návod k použití

Radioindikátor

Ředící roztok pro radioindikátor

Koncentrace kalibrátoru

Obsahuje azid sodný

URČENÝ ÚČEL POUŽITÍ

Souprava SPECTRIA Progesteron RIA firmy Orion Diagnostica, využívající techniky zkumavek potažených protilátkou, je určena pro kvantitativní radioimunoanalytické *in vitro* měření koncentrace progesteronu v lidském séru.

KLINICKÝ VÝZNAM PROGESTERONU

Progesteron je steroidní hormon sekretovaný žlutým tělískem ženského vaječníku během normálního menstruačního cyklu. Nejvyšších hodnot dosahuje asi po týdnu od ovulace. Během těhotenství je progesteron syntetizován prvních 9 týdnů hlavně ve žlutém tělísku a potom v placentě. Malé množství progesteronu je také syntetizováno ve varlatech a u obou pohlaví také kůrou nadledvinek. Většina progesteronu je vázána na transportní protein (kortikosteroid vázající protein nebo albumin) a jen malé množství cirkuluje volně jako aktivní hormon.

Stanovení progesteronu se většinou používá v diagnóze suspektní anovulace a nedostatečnosti žlutého tělíska. U neovulačních cyklů chybí žluté tělísko, a proto nedojde ke zvýšení hladin progesteronu v séru v druhé polovině menstruačního cyklu. V případě nedostatečnosti žlutého tělíska, ovulace se objevuje, ale produkce progesteronu je snížena. To je spojeno s neúplným vývojem endometria, čímž se ztěžuje implantace oplodněného vajíčka. Progesteron ochraňuje těhotenství snížením děložní kontraktibility. Zdá se, že progesteron je použitelný také pro hromadná vyšetřování při podezření na mimoděložní těhotenství.

PRINCIP TESTU

Spectria Progesteron test je založen na technice kompetitivní radioimunoanalýzy. Známé množství značeného progesteronu a neznámé množství neznačeného antigenu soutěží o omezený počet vysoce afinitních vazebných míst protilátky. Po separaci volného antigenu je množství značeného progesteronu ve zkumavce nepřímo úměrné množství progesteronu ve vzorku. Koncentrace v neznámých vzorcích se odečtou z kalibrační křivky.

REAGENCIE

Materiály dodávané v soupravě

REAGENCIE	MNOŽSTVÍ	SKLADOVÁNÍ
PROGESTERONE COATED TUBES: Zkumavky s navázanou protilátkou proti progesteronu: Geometricky optimalizované testovací zkumavky potažené polyklonální králičí protilátkou proti progesteronu.	100 ks v plastové krabičce	Při 2 - 8°C v původním obalu do data expirace. <i>K analýze vezměte pouze nezbytně nutné množství zkumavek. Krabičku skladujte v uzavíracím plastovém sáčku společně se silika gelem.</i>
PROGESTERONE TRACER: Radioindikátor: 5x koncentrovaný roztok [¹²⁵ I]-značeného progesteronu. Kathon, červené barvivo	1 lahvička 11 ml Radioaktivita < 150 kBq	Při teplotě 2 – 8°C do data expirace.
PROGESTERONE TRACER DILUENT Ředící roztok pro radioindikátor: Fosfátový tlumivý roztok je připraven k použití. Kathon, červené barvivo	1 lahvička 45 ml	Při teplotě 2 – 8°C do data expirace.
PROGESTERONE CALIBRATORS: Kalibrátory progesteronu: Připraveny k použití. Koncentrace progesteronu 0, 0.8, 4.0, 10, 40 a 100 nmol/l v lidském séru. Kathon, NaN ₃ . <i>Kalibrováno proti internímu master kalibrátoru.</i>	6 lahviček 1 ml	Při teplotě 2 – 8°C do data expirace.

Reagencie obsahují azid sodný, čtěte *Upozornění a varování*.

Upozornění a varování

VAROVÁNÍ 1: Pro diagnostické použití *in vitro* Není určeno pro interní nebo externí použití u lidí nebo u zvířat. Používejte pouze součásti jedné soupravy. Nemíchejte zkumavky s navázanou protilátkou z různých souprav (krabic). Reagencie nepoužívejte po expirační době soupravy. Nepipetujte ústy. Při práci s radioaktivním materiálem je zakázáno jíst, pít nebo kouřit. Používejte jednorázové rukavice a vhodný ochranný oděv. Zabraňte kontaktu s kůží a očima. Po skočení práce s těmito látkami si důkladně umyjte ruce. Ukápnutý materiál je nutno okamžitě omýt velkým množstvím vody. Materiály použité k čištění by měly být likvidovány dle předpisů.

VAROVÁNÍ 2: Souprava obsahuje ^{125}I (poločas rozpadu $T_{1/2}$ 60 dní) emitující 35,5 keV gama záření a 27 - 32 keV rentgenového záření. **Radioaktivní materiál** mohou přijímat, skladovat a používat pouze pracoviště, která splňují ustanovení zákona 18/1997 Sb. v platném znění a příslušných vyhlášek Ministerstva zdravotnictví.

Při práci s radioaktivním materiálem dodržujte následující pravidla:

- všechny radioaktivní materiály skladujte v původním balení a jen na místech k tomu určených, s radioaktivním materiálem pracujte pouze ve schválených prostorách
- příjem a spotřebu radioaktivních látek evidujte
- povrch pracovních stolů, který by mohl být kontaminován, pravidelně kontrolujte
- ukápnutý radioaktivní materiál je nutno okamžitě utřít a kontaminované čisticí materiály umístit do sběrné nádoby pro radioaktivní odpad, potřísněné povrchy vyčistěte příslušným dekontaminantem (čištění je možno usnadnit překrytím pracovní plochy jednorázovým absorbčním materiálem)
- obalový materiál, který není kontaminován, je možno odložit do běžného odpadu pouze po odstranění varovných nápisů a značek
- všechno laboratorní sklo, které bylo použito pro práci s radioaktivními látkami, musí být před dalším použitím řádně dekontaminováno a proměřeno
- radioaktivní materiál, určený do odpadu, musí být likvidován v souladu s platnými právními předpisy v daném státě.

VAROVÁNÍ 3: Se všemi vzorky pacientů je nutno pracovat jako s **potenciálně infekčním** materiálem. Výchozím materiálem pro kalibrátory je lidská krev, která byla testována licencovanými reagenciemi a shledána negativní na HbsAg, HIV 1, HIV 2 a HCV protilátky. Vzhledem k tomu, že žádný známý test nemůže dát jistotu, že materiál není infekční, pracujte s ním jako s materiálem potenciálně infekčním.

VAROVÁNÍ 4: Kalibrátory < 0,1% obsahují **azid sodný (NaN₃)** jako konzervační činidlo, což se za škodlivou koncentraci nepovažuje.

Azid sodný může reagovat s olověnými nebo měděnými uzávěry za tvorby vysoce explozivních azidů příslušných kovů. Jako prevenci tvorby azidů opláchněte uzávěry před likvidací velkým množstvím vody. Výjimečně mohou být kovové uzávěry opláchnuty také 10% hydroxidem sodným. Při kontaktu s kyselinami tvoří NaN₃ toxické výpary.

VAROVÁNÍ 5: Reagencie obsahují 0,1% Kathon, což se za škodlivou koncentraci nepovažuje.

PŘÍSTROJE

K měření lze použít jakýkoliv gama čítač schopný měření ¹²⁵I. Účinnost měření by měla být pravidelně kontrolována, stejně tak i proměřováno pozadí. Doporučuje se systematická kalibrace přístroje. Podrobnosti týkající se zapojení, použití, údržby a kalibrace najdete v návodu k obsluze dodávaném výrobcem přístroje.

MANIPULACE SE VZORKEM; SKLADOVÁNÍ VZORKU

Ačkoliv se doporučuje použít jako vzorek sérum, lze použít také vzorky plasmy (heparin, EDTA).

Pro ředění vzorků těhotných žen se používá nulový kalibrátor nebo vzorky s nízkou koncentrací progesteronu (v 1. trimestru ředit 1+2, v 2. trimestru 1+10 a ve 3. trimestru 1+20).

Vzorky je možno uchovávat 3 dny při teplotě 2-8°C, delší dobu při teplotě -20°C. Zabraňte opakovanému rozmražení a zmražení vzorku.

PRACOVNÍ POSTUP

Materiály potřebné, ale nedodávané se soupravou

MIKROPIPETY pro přesné odměření 50 µl a 500 µl

TESTOVACÍ ZKUMAVKY (pro stanovení celkové radioaktivity)

VIBRAČNÍ MÍCHADLO

DEKANTOVACÍ STOJÁNEK

BUNIČITÁ VATA

GAMA-ČÍTAČ

KRYCÍ FÓLIE PARAFILM

DESTILOVANÁ VODA

Rekonstituce reagensů

Radioindikátor **nařed'te** tak, že obsah lahvičky radioindikátoru přidáte do lahvičky ředícího tlumivého roztoku. Před použitím **zamíchejte**.

Pracovní postup

1. Všechny reagensie, vzorky a kontroly **vytemperujte** na laboratorní teplotu (18...25°C).
2. **Označte** zkumavky s navázanou protilátkou pro kalibrátory, kontrolní a patientská séra. Pracujte v duplikátech. Odděleně připravte dvě normální zkumavky pro stanovení celkové radioaktivity.
3. **Napipetujte** 50 µl kalibrátorů, kontrolních a patientských sér do příslušných zkumavek. Zkumavky pro stanovení celkové radioaktivity ponechte zatím prázdné.
4. Do všech zkumavek **přidejte** po 500 µl ředěného radioindikátoru (červený roztok).
5. Všechny zkumavky pečlivě **promíchejte** na vibračním míchadle.
6. Zkumavky **přikryjte** fólií a **inkubujte** 2 hodiny při laboratorní teplotě.
7. Obsah všech zkumavek, vyjma zkumavek pro stanovení celkové radioaktivity, **dekantujte** a zbytek tekutiny nechte **vstřebat** jemným poklepáním do buničité vaty. Zkumavky nechte **stát** vzhůru dnem alespoň 5 minut. Znovu **poklepte**, dokud zkumavky nejsou prázdné.
8. **Změřte** radioaktivitu všech zkumavek pomocí gamma-čítače po dobu alespoň 1 minuty nebo po akumulaci 10 000 impulsů/zkumavku.

Poznámky

Abyste dosáhli vysoké přesnosti, dodržujte následující pravidla:

- Reagencie pipetujte přímo na dno zkumavek.
- Předcházejte poškrábání dna zkumavek špičkami pipet.
- Po odsátí nebo dekantaci nechte zbytek tekutiny ze zkumavek vstřebat jemným poklepáním do buničité vaty.

OMEZENÍ METODY

Jako základ pro terapeutická a diagnostická rozhodnutí, musí být měření progesteronu podepřeno dalšími relevantními daty.

ZAJIŠTĚNÍ JAKOSTI

Doporučujeme všem laboratořím používat interní program kontroly kvality tak, že se současně analyzují séra s nízkou i vysokou hraniční koncentrací normálního rozmezí. Doporučujeme, aby si každá laboratoř vytvořila vlastní přijatelné rozmezí pro kontrolní vzorky. Průměr kontrolního rozmezí by měl být uvnitř přijatelného rozmezí daného výrobcem. K měření kontrolních hodnot použijte alespoň dvou různých šarží.

VÝPOČET VÝSLEDKŮ

Při automatickém výpočtu výsledků doporučujeme použít spline funkci. Výsledky lze odečíst manuálně z kalibrační křivky vynesené v semilogaritmických souřadnicích.

Vypočtete průměr četností všech kalibrátorů, vzorků a kontrol.

Vypočtete % (B/Bo) pomocí rovnice:

$$\% B/B_0 = \frac{\text{četnost kalibrátoru nebo vzorku} \times 100}{\text{četnost nulového kalibrátoru}}$$

Vyneste kalibrační křivku v semi-logaritmických souřadnicích tak, aby % (B/Bo) byla na ose **y** a koncentrace kalibrátorů progesteronu (nmol/l) na ose **x**.

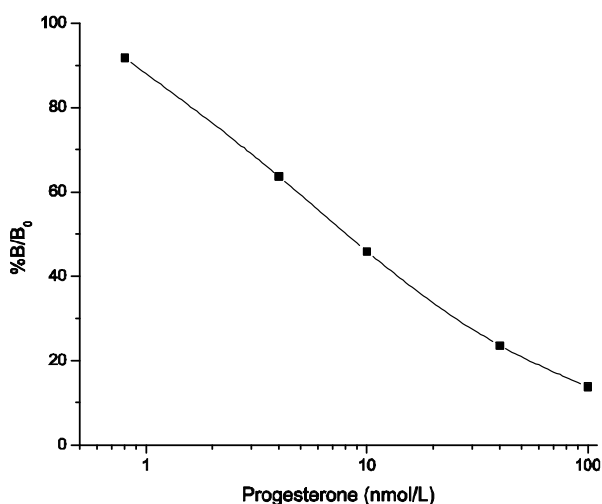
Odečtete koncentrace progesteronu v neznámých vzorcích z kalibrační křivky a zprůměrujte hodnoty duplikátů.

Obr. 1

Typická kalibrační křivka.
Příklad.

Tabulka 1

Typická kalibrační křivka a výpočet výsledků.
Příklad.

Zkumavka	Průměr cpm	%B/B ₀	Konc. (nmol/l)
Celková aktivita	39370		
Kal 0	14211		
Kal 0.8	13032	91,7	
Kal 4.0	9055	63,7	
Kal 10	6517	45,9	
Kal 40	3358	23,6	
Kal 100	1963	13,8	
Neznámý vzorek 1	3364	24,0	38,6
Neznámý vzorek 2	9055	64,0	4,4

Hodnoty progesteronu jsou získány v SI jednotkách, nmol/l. Převod na ng/ml je možný s použitím následující rovnice:

$$\text{progesteron (ng/ml)} = \text{progesteron (nmol/l)} \times 0,314$$

REFERENČNÍ HODNOTY

Z důvodů etnické, dietární a věkové variability nemusí tyto referenční hodnoty odpovídat celé populaci. Každá laboratoř by si proto měla udělat vlastní rozmezí referenčních hodnot.

Byly měřeny hodnoty měřeny během jednoho menstruačního cyklu u 10 zdravých, normálně menstrujících žen. Ovulační dny byly stanoveny měřením koncentrace LH u každého vzorku. Měřeny byly také koncentrace sérového progesteronu 50 post-menopauzálních žen a u 50 mužů.

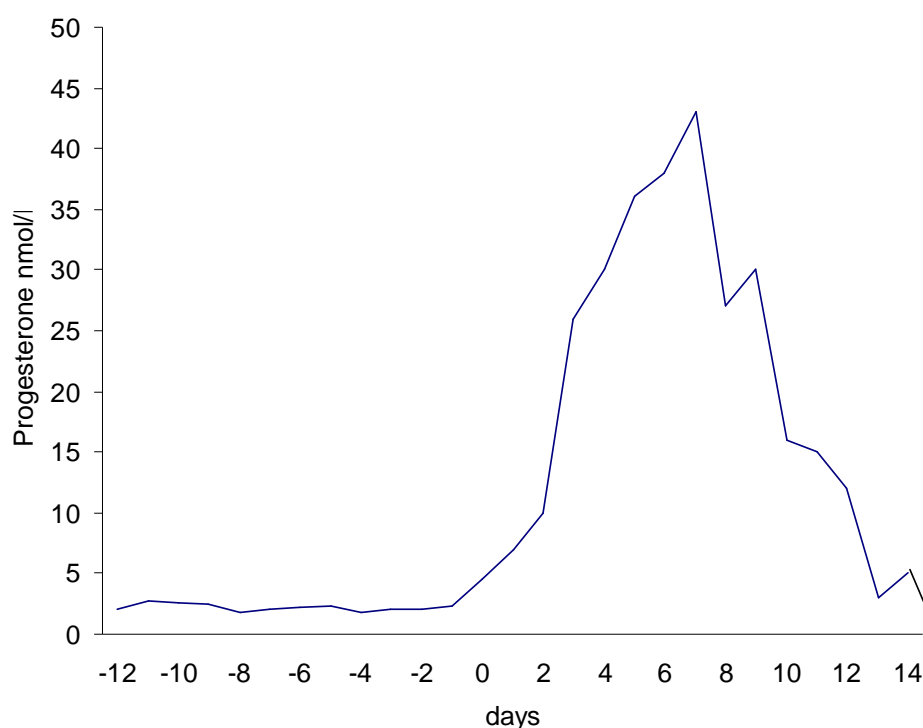
Tabulka 2. Sérové koncentrace progesteronu (nmol/l)

Referenční hodnoty byly vypočítány na základě referenčních hodnot předchozí verze soupravy (68521) pomocí rovnice lineární regrese $y = 1.03x - 0.73$.

Vzorek	n	Dny*	Rozmezí
Folikulární fáze	28	-10 – -3	< 1,7
Ovulace	10	0	1,4 – 4,7
Luteální fáze	28	+4 – +11	15 – 58
Postmenopauzální ženy	50		< 3,5
Muži	50		< 3,9

* mínus znamená dny před ovulací, plus dny po ovulaci, nd znamená nedetekovatelné

Obr. 2 Průměrné koncentrace sérového progesteronu u 10 zdravých, normálně menstrujících žen během jednoho menstruačního cyklu. Den 0 je den s nejvyšší koncentrací LH.

ANALYTICKÉ PARAMETRY MĚŘENÍ

Níže uvedené výsledky byly získány v Orion Diagnostica a představují typická analytická data.

Měřicí rozmezí

0,8 – 100 nmol/l.

Analytická mez detekce

Mez detekce, definovaná jako nejnižší detekovatelná koncentrace odpovídající dvojnásobku směrodatné odchylky hodnot nulového kalibrátoru, je než lepší 0,7 nmol/l.

Funkční mez detekce

Je přibližně 0,7 nmol/l.

Linearita

Vzorky sér mohou být ředěny do poměru 1:16 sérem pacientky neobsahujícím tento hormon nebo sérem odebraným ve folikulární fázi, lze také použít sérum muže. Séra těhotných žen je možno ředit podle návodu v kapitole „Manipulace se vzorkem; skladování vzorku“ (str. 6).

Metoda standardního přípravku (recovery)

Známa množství progesteronu byla přidána k 3 patientským sérum. Standardní přídatky byly v rozmezí od 85 do 109 %.

Preciznost (precision)

3 vzorky a 3 kontroly s různou koncentrací progesteronu byly analyzovány k určení intra-assay a inter-assay variability.

Tabulka 3 Intra-assay/inter-assay preciznost

Intra-assay preciznost 10 replikátů			Inter-assay preciznost 10 duplikátů		
Vzorek	Průměr (nmol/l)	CV (%)	Vzorek	Průměr (nmol/l)	CV (%)
1	1,5	11,5	5	2,2	7,8
2	15,7	3,0	6	11,8	5,1
3	31,1	3,8	7	37,2	4,8

Interferující látky

Bilirubin v séru do koncentrace ≤ 385 $\mu\text{mol/l}$ a hemoglobin v séru do koncentrace ≤ 5 g/l nemají vliv na měření koncentrace progesteronu. Triglyceridy v séru do koncentrace ≤ 6 g/l neinterferují.

Specificita

Bylo testováno procento zkřížených reakcí (při 50% vazebné kapacitě) s různými látkami.

Tabulka 4 Zkřížené reakce antiséra progesteronu

Substance	Cross-reactivity%
Progesterone	100%
5 β -Dihydroprogesterone	3,2
5 α -Dihydroprogesterone	2,5
Corticosterone	0,74
11-Deoxycorticosterone	0,50
Estrone	0,43
20 β -Hydroxyprogesterone	0,093
20 α -Hydroxyprogesterone	0,084
Pregnenolone	0,034
17 α -Hydroxyprogesterone	0,027
Pregnenolone-3-sulphate, Na-salt	0,018
Testosterone	0,012
Cortisone	< 0,01
Cortisol	< 0,01
Estradiol	< 0,01
Estriol	< 0,01

Spectria Progesterone RIA

Kat.č. 06196

Obsah soupravy (100 TESTŮ)

Progesterone coated tubes: Zkumavky s navázanou protilátkou proti progesteronu

Progesterone tracer: Progesteron radioindikátor

Progesterone tracer diluent: Progesteron ředící roztok pro radioindikátor

Progesterone calibrators: Progesteron kalibrátory

Souhrn pracovního postupu (všechny objemy jsou v μ l)

	Celková aktivita	Kalibrátor	Kontrolní vzorek	Neznámý vzorek
Pipetování vzorku		50	50	50
Pipetování radioindikátoru (červený)	500	500	500	500
Promíchání		x	x	x
Inkubace 2h při laboratorní teplotě		x	x	x
Dekantace		x	x	x
Měření po dobu 1min. nebo 10.000 impulsů	x	x	x	x

SPECTRIA je ochranná známka firmy Orion Diagnostica Oy

06196-CZ01

Sídlo v ČR (zastoupení pro ČR a SR): Orion Diagnostica-organizační složka
Bělohorská 57, 169 00 Praha 6
Tel. +420 233 350 533, fax:+420 233 350 532
E-mail: orion@oriondiagnostica.cz
www.oriondiagnostica.cz